

Stálé tlakově odolné úkryty CO

Z kategorie ochranných staveb CO by se k ukrytí obyvatelstva v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu využíval také fond stálých tlakově odolných úkrytů CO, případně vhodné prostory po stálých úkrytech.

Stát již nepodporuje novou výstavbu stálých úkrytů, rekonstrukce a opravy stávajících stálých úkrytů a ani netrvá na zachování jejich účelu v době míru.

Stálé tlakově odolné úkryty CO (STOÚ) – jsou ochranné stavby trvalého charakteru, které se budovaly investičním způsobem převážně jako dvouúčelově využívané, tj. stavby, které lze využívat jak k ochrannému provozu, tak k běžnému provozu (v běžném provozu jsou tyto stavby využívány k různým účelům, například jako kina, prodejny, kavárny, šatny, garáže, sklady, ubytovny a v případě vzniku mimořádné události nebo krizového stavu mohou zabezpečit ochranný provoz, tj. slouží jako STOÚ k ukrytí, pokud jsou vytvořeny podmínky pro včasné zpohotovění).

STOÚ se budovaly jako samostatné stojící, pod úroveň okolního terénu zcela zapuštěné (nebo při dodržení normou stanovených podmínek jako částečně zapuštěné) stavby, tj. jako samostatně stojící STOÚ nebo jako trvalé ochranné prostory v podzemních částech staveb občanské, bytové, průmyslové a jiné výstavby, tj. jako vestavené STOÚ.

STOÚ mohou zajišťovat ochranu ukryvaných osob proti účinkům zbraní hromadného ničení, tj. proti předpokládaným účinkům tlakové vlny po jaderném výbuchu, proti účinkům pronikavé radiace, proti kontaminaci radioaktivním prachem (radioaktivnímu zamoření), proti světelnému záření a proti tepelným účinkům i při požárech. Navíc tento typ stálých úkrytů chrání ukryvané osoby proti účinkům otravných látek a proti účinkům bakteriologických (biologických) prostředků. Některé STOÚ chrání i proti elektromagnetickému impulzu (tato ochranná vlastnost je uvedena v dokumentaci STOÚ). Doba pobytu ukryvaných osob ve

Třídy odolnosti STOÚ

STOÚ	Přetlak v čele tlakové vlny [kPa]	Celková plošná hmotnost ¹⁾ [kg.m ²]
3. třída odolnosti	200	3 000
4. třída odolnosti	100	2 000
5. třída odolnosti	50	1 500

Poznámka: ¹⁾ K zabezpečení ochrany proti účinkům pronikavé radiace se obvodové konstrukce stěn a stropů navrhují v takových tloušťkách, aby nejmenší celková hmotnost 1 m² odpovídala hodnotám, které jsou uvedeny v této tabulce.

STOÚ je zpravidla 72 hodin. Kapacita STOÚ se pohybuje nejčastěji v rozmezí 150 až 900 ukryvaných osob (menší kapacita u starších STOÚ budovaných v 50. letech nebo u chráněných pracovišť personálu nepřetržitých provozů, větší kapacita u STOÚ budovaných v 80. letech). STOÚ se v závislosti na velikosti přetlaku v čele tlakové vlny navrhovaly ve třech třídách odolnosti podle uvedené tabulky. Prostory STOÚ se člení na hlavní prostory, pomocné prostory a vchody a východy. Jako hlavní prostory STOÚ se navrhovaly místnosti pro ukryvané osoby a služební místnosti (např. místnost pro pořádkovou službu, velitelská stanoviště). Jako pomocné prostory pak provozní místnosti, vnitřní komunikace, místnosti sociálního vybavení, sklady a strojovny pro technická zařízení. Všechny prostory STOÚ se rozdělují i podle využití při ochranném provozu na čisté a nečisté. Místnosti pro ukryvané osoby slouží k rozmístění ukryvaných osob na místech určených pro sezení a ležení. Předpokládá se, že počet ležících ukryvaných osob bude 10 % z celkového počtu. Služební místnosti se zřizovaly ve STOÚ s kapacitou 600 a více ukryvaných osob. Každý STOÚ má nejméně jeden ochranný vchod a jeden nouzový východ (výlez). Počet ochranných vchodů se stanovuje v závislosti na kapacitě STOÚ a propustnosti dveří (uzávěru). Ochranné vchody jsou tvořeny protitlakovou předsíní, která se uzavírá dvojími tlakově plynotěsnými dveřmi (uzávěry). Za protitlakovou předsíní zpravidla navazuje protiplynová předsíň (slouží současně jako dekontaminační místnost), protitlaková předsíň (slouží současně jako svlékárna před dekontaminační místností). Pro navrhování STOÚ zůstává v platnosti ČSN P 73 9010 „Navrhování a výstavba staveb civilní ochrany“, jejich údržba se provádí podle ČSN 73 9050 „Údržba stálých úkrytů civilní ochrany“.

Ing. Ján PIVOVARNÍK, Institut ochrany obyvatelstva
Lázně Bohdaneč, foto archiv autora

